

(N°. 46.)

*Resolutie van den Gouverneur Generaal
in Rade, van den 21sten November 1820,
no. 17, nader vaststellende een model
Kas-memoriaal voor de Algemeene ont-
vangers, en voorts eenige autoriteiten
ontheffende van de verplichting om op hen-
zelve ordonnantiën te verleen.*

Is goedgevonden en verstaan:
Eerstelijk. Met alteratie in zoo verre van de bepalingen en

voorwaarde, bij de aanbestedingen bedongen en bij derzelver aankondiging bekend gemaakt worden.

Ook zal de Directie der In- en Uitgaande Regten en Indirecte Belastingen, voor zoo verre hare onderhoorigen van 's Rijkswege gekleed worden, verplicht zijn, daartoe geene andere lakens, karsaaijen, of andere manufacturen geheel of gedeeltelijk van wolke zamengesteld, te gebruiken, dan die met het voormelde getuigschrift voorzien zijn.

Insgelijks zullen van Gouvernementswege, naar 's Rijks Oostindische bezittingen, geene zoodanige manufacturen verzonden worden, dan die met het meergemelde getuigschrift van binnenlandsche fabrikagie zijn voorzien.

Art. 2. Bij den invoer op Java en Madura, zullen alleen voor binnen dit Rijk vervaardigd, erkend en als zoodanig, in gevolge Ons besluit van 25 April 1819, n°. 75, van de betaling der inkomende regten ontheven zijn, de lakens, karsaaijen, baaijen, saaijen, duffels, dekens en verdere manufacturen, geheel of gedeeltelijk van wolke zamengesteld, dewelke van het voormelde getuigschrift voorzien zijn.

Art. 3. Alle Bestuurders of opzigthebbenden over Weesen armenhuizen, mitsgaders liefdadige gestichten, die van 's Rijkswege eenigen vrijdom of onderstand genieten; alle Bestuurderen en opzigthebbenden over gevangeniszen, werkhuisen en soortgelijke tot dwangarbeid verplichtende, mogen, tot kleeding en behoefte van alle personen, aan hunne zorgen toevertrouwd, almede geene andere lakens, karsaaijen, baaijen, saaijen, duffels, dekens en welk ander soort van manufacturen het zijn moge, tot welker zamenvestelling wolke wordt gebezigd, aankopen, dan die het voorschreven getuigschrift van inlandsehe fabrikagie bekomen hebben.

Art. 4. Ten einde al verder te doen blijken, hoe ernstig Wij den voorspoed der inlandsehe fabrieken begeeren en tevens een voorbeeld tot derzelver bevordering willende geven, zoo hebben Wij voorgenomen, dat voor Onzen Persoon, Huis en alle die tot Ons Hof en dienst behoren, geene lakens of andere, geheel of gedeeltelijk, met wolke zamengestelde manufacturen, zullen gebezigd worden, dan de zoodanigen, die met het voorgemelde getuigschrift van inlandsehe fabrikagie zijn voorzien.

Even zoo noodigen Wij alle hooge ambtenaren, magistraatspersonen, beambten en officianten, zoo binnen Ons Koninkrijk, als in Onze koloniën en bezittingen, in andere

werelddeelen fungerende, ten ernstigste uit, om, van nu af aan, zoo voor zich zelve, als voor hunne vrouwen en inwonende kinderen, mitsgaders voor hunne liverei-bedienden en andere onderhoorigen, geene andere dan zoodanige inlandsche lakens en verdere manufacturen, geheel of gedeeltelijk van wolle zamengesteld, te bezigen.

Bevelende wij voorts allen en een iegelijk van de ingezetenen van Ons Koninkrijk aan, om dit heilzame oogmerk te helpen bevorderen, en om voor het welvaren van den Lande in het algemeen en van zoo een aanzienlijken tak van hetzelfde in het bijzonder, Ons voorbeeld in dezen te volgen.

Art. 5. Ter verzekering van de voordeelen, in de drie voorgaande artikelen aan de inlandsche fabrieken van wollen stoffen gegeven, en ook voor de gebruikers, dat zij wezenlijke inlandsche manufacturen bekomen, zal, ter onderkenning van binnen het Rijk vervaardigde lakens, kazimieren, karsaaijen, baaijen, saaijen, duffels, dekens en alle andere manufacturen, geheel of gedeeltelijk van wolle zamengesteld, een nationaal teeken of *etiquette* worden ingevoerd, dat van hunne inlandsche fabrikagie getuigenis geeft.

Art. 6. Dit *etiquette* zal bestaan in een, in naam der hier natemelden Halle, of in plaatsen waar geene Hallen zijn, Gecommitteerden tot de fabrieken eigenhandig geteekend getuigenschrift, dat het manufactuur waarop het gehecht is, voor inlandsch gefabriceerd verklaart.

Het zal vermelden wat soort van manufactuur het is, het doorlopende nummer der Halle of van Gecommitteerden, de ellemaat van het stuk en den naam van den fabrikteur, die het getuigenschrift heeft gevraagd, en zal hetzelfde op het verzekerde wijze worden vast gemaakt.

Bovendien zal op hetzelfde *etiquette*, door of van wege het Plaatselijke bestuur, geslagen worden het wapen van het Rijk, met het omschrift: *Nederlandsch manufactuur*; en wordt ten aanzien van hetzelfde gerefereerd aan het model no. 2, bij het tegenwoordige besluit gevoegd.

Art. 7. Op geen manufactuur, geheel of gedeeltelijk van wolle zamengesteld, mag dit getuigenschrift of *etiquette* geheet, noch hetzelfde met het Rijks wapen voorzien worden, dan nadat aan eene der Hallen, of waar geene Hallen zijn, aan Gecommitteerden voor de fabrieken gebleken is, dat het nationale manufactuur inderdaad van den aanvang

af, tot dat het voltooid is toe, binnen 's lands is vervaardigd geworden.

Art. 8. Te dien einde moet ieder stuk, voor hetwelk het nationale teeken of *etiquette* verlangd wordt, van wege de Halle of van Gecommitteerden der stad of plaats, waartoe de fabrikteur behoort, gedurende den tijd dat daaraan op het getouw gewezen wordt, gezien en hetzelfde gelood worden, en daarvan een weef-attest worden afgegeven. Hiervan zal ter bedoelde Halle of bij Gecommitteerden op de registers aanteekening gehouden en, op de herkenning daarvan, het nationale getuigschrift aangehecht worden.

Art. 9. Daar echter niet zelden lakens, karsaaijen en andere manufacturen geheel of gedeeltelijk uit wolle zamengesteld, in eene plaats binnen het Rijk gewezen, en in eene andere plaats voltooid worden, zullen ook zoodanige manufacturen, na van eene der meermalen bedoelde Hallen of Gecommitteerden, binnen het Rijk gevestigd, van een weef-attest te zijn voorzien geworden, op de herkenning daarvan, bij eene andere Halle of Gecommitteerden, het nationale getuigschrift of *etiquette* kunnen bekomen.

Art. 10. Voor de bovengemelde manufacturen, die bij de afkondiging van dit Ons besluit in de magazijnen der fabrikeurs, op derzelver getouwen of in andere werkplaatsen van bereiding, voor hunne rekening voorhanden zijn, en voor welke de fabrikteur het getuigschrift van inlandsche fabrikagie zal verlangen, zal hij zich, binnen drie dagen na de bekendmaking van dit besluit, in de plaats zijner woning aan de Regering dier plaats adresseren, met specifieke opgave der benaming van het manufactuur en het magazijn of de werkplaats, waar ieder stuk van hetzelfde te vinden is, mitsgaders de lengte en breedte van hetzelfde, en eene bijgevoegde verklaring, van denzelven fabrikteur, onder presentatie van eede, dat al dezelve manufacturen, binnen het Rijk, van den eersten aanvang af, zijn gefabriceerd en bewerkt geworden.

De Regering der plaats, zal, op den dag na het expireren van den voorschreven termijn, aanvangen, om de gedane aangifte te doen verifiëren, stuk voor stuk, in het magazijn van den fabrikteur, op de weefgetouwen en in de werkplaatsen ter verdere bereiding, waar de manufacturen te vinden zijn, en deze verificatie ten spoedigste doen ten einde brengen.

Onder de magazijnen van den fabrikteur, worden niet

verstaan begrepen te zijn de winkels, waar de manufacturen reeds ter verkoop gevonden worden.

Bijaldien de magazijnen van den fabrikteur, die de aangifte doet, de weefgetouwen of de bereidings plaatsen niet gevonden worden in de plaats zijner woning of het ressort van dien, zal de Regering dier plaats de lijsten der aangegene manufacturen zenden aan de Regeringen der plaatsen, waaronder dezelve behooren, met verzoek de ver spoedigste op te geven.

Aan ieder stuk der afgewerkte manufacturen in het magazijn van den fabrikteur voorhanden zijnde, zal van wege het Plaatselijke bestuur, binnen acht dagen na de verificatie, besluit is gevoegd onder n°. 3, waarvan het model bij dit mogen geschieden aan stukken, na de aangifte des fabri- keurs in de magazijnen gebragt.

De lijsten der voornoemde manufacturen van de respective weefgetouwen en in de werkplaatsen ter bereiding gevonden zijnde, zullen aan het bestuur der Halle of aan Gecommit- teerden tot de fabrieken gezonden worden, zoodra die zullen derzelve registers te doen opnemen, looden, op te doen afgeven, en daarmede verder te handelen, zoo als in dit besluit ter bekoming van het teeken, of *etiquette* van inlandsche fabrikagie is voorgeschreven.

Art. 11. Geen lakens, karsaaijen, of andere manufac- turen, geheel of gedeeltelijk uit wolle zamengesteld, van buiten 's lands, het zij geheel afgewerkt, of wit, en geheel of gedeeltelijk onbereid, ingevoerd, zullen het getuigscrift in het laatstvoorgaande artikel, veel min het nationale teeken of *etiquette* verkrijgen, ofschoon dezelve ook hier te lande eenigerlei bewerking hebben ondergaan, of voltooid geworden zijn.

Art. 12. In alle steden en plaatsen van het Rijk, waar fabrieken van stoffen, uit wolle zamengesteld, gevonden worden en waar de Plaatselijke regering het voor de be- langen der fabrieken noodig oordeelt, zal door dezelve eene Halle worden opgerigt, om te ontvangen de verzoeken der in die plaats wonende fabrikteurs, ten einde de in hunne fabriek of in den omtrek der plaats of elders binnen het Rijk, te weven en te bereiden manufacturen met het teeken

of *etiquette* van derzelver inlandsche fabrikagie worden voorzien, daartoe het noodige onderzoek te doen verrigten en de onderscheiden middelen van zekerheid aan te wenden, om het Plaatselijke bestuur in staat te stellen, door het bestempelen van het *etiquette* met het wapen des Rijks, het verrigtle ter Halle te bekrachtigen.

Art. 13. In Leiden, en andere plaatsen, waar reeds eene of meerdere Hallen voor de Inlandsche manufacturen bestaan, worden dezelve geconserveerd, met dien verstande nogtans, dat derzelver verordeningen, ten aanzien van het te geven getuigenis van Inlandsche fabrikagie, moeten worden ingerigt naar den inhoud van het tegenwoordige besluit.

Art. 14. In plaatsen, waar fabrieken van wollen manufacturen gevonden worden, maar waar derzelver gering getal, of eene andere omstandigheid aan de Regering het oprigten eener Halle onnoodig doet voorkomen, zal het aan de Regering vrijstaan een of meer Gecommitteerden, uit haar midden, of uit de ingezetenen der plaats te benoemen tot het werk der fabrieken; aan welke Gecommitteerden hetzelfde gezag zal kunnen worden toegekend ten aanzien van het teeken van Inlandsche fabrikagie, als aan de Directeurs der Hallen wordt opgedragen.

Art. 15. Plaatsen, alwaar geheel geene Halle zal zijn opgerigt, noch Gecommitteerden tot het werk der fabrieken benoemd, zullen voor de in dezelve gefabriceerd wordende goederen, ressorteren onder de naaste plaats, waar eene Halle gevonden wordt of Gecommitteerden tot de fabrieken zullen zijn aangesteld.

Art. 16. De Regeringen die eene Halle zullen oprigten of Gecommitteerden tot het werk der fabrieken benoemen, zullen verplicht zijn, daarvan, onmiddellijk na de aanstelling, eene gemotiveerde aangifte te doen aan de Gedeputeerde Staten der provincie, waartoe zij behooren, met opgave der benoemden. De Gedeputeerde Staten der provinciën, zullen daarvan, zonder verwijl, lijsten doen formeren en dezelve zenden aan het Ministerie voor het Publieke Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Koloniën.

Art. 17. Bij iedere Halle, alsmede in plaatsen waar geene Hallen, maar Gecommitteerden tot de fabrieken zijn, zullen twee Keurders worden aangesteld, waarvan de een de activen, de andere de sedentaire dienst zal verrigten; in plaatsen, waar, uit hoofde van het geringe belang der fabrieken,

noch Hallen, noch Gecommitteerden bestaan, zal de Regering evenwel twee Keurders kunnen benoemen, die alsdan aan de Regering zelve ondergeschikt zijn.

Art. 18. De Keurders moeten zich over en weder naar vereisch der omstandigheden, de hand leenen, en, bij eene Halle dienstdoende, zijn zij bovendien tot al de haldiensten, overeenkomstig dit besluit, verplicht.

Art. 19. Die met de active dienst belast is, is gehouden, bij de getouwen of den weefstoel rond te gaan, terwijl het manufactuur op hetzelfde geweven wordt, voor hetwelk het nationale teeken gevraagd is. Hij zal aan eene der lijsten een loodje hechten.

De stempel tot hetzelfde loodje zal wel kleiner, maar niet grooter mogen zijn van omtrek dan een Nederlandsch vijf cents stuk, en aan eene zijde de voorste letter dragen der stad of plaats en aan de tegenzijde eene N.

Om alle juiste namaking te verhinderen, zal uit den stempel een klein stuk geslagen worden, en zulks jaarlijks geschieden nit eenen nieuwen stempel.

De Keurder, met de active dienst belast, zal op een daartoe ingerigt handboekje aantekenen:

- 1°. Den naam van den fabrikteur, wien het manufactuur toebehoort.
- 2°. Den naam van den wever, die het onderhanden heeft.
- 3°. De soort van manufactuur, dat hij ziet weven en ge-
- 4°. De lengte der ketting van hetzelfde.
- 5°. Het doorlopende nummer aan hetzelfde gegeven.
- 6°. Het jaartal en de dagteekening zijner verrigting in deze.

Hiervan zal hij een afschrift, met zijnen naam ondertee- kend, en, met het gewone zegel der Halle, der Gecommitteerden of der Regering voorzien, aan den wever geven, hetgeen dezen dient tot een weef-atteest en tevens om het daarin vervatte nummer, benevens den naam of firma van den fabrikteur, en den naam van de stad of plaats in het vooreind van het stuk te weven of, vóór de vulling, in het zelve vooreind, met een sterken garen draad, te stikken, en niet slechts te rijgen of te naaijen.

Het voormelde weef-atteest, waarvan het model onder no. 1, bij dit besluit is gevoegd, wordt zorgvuldig bewaard bij den wever, en, bij het inleveren van zijn afgeweven

het Gouvernement, ten aanzien der wagen-verhuurderijen reeds zijn, of nader zullen worden ingevoerd.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,

J. C. BAUD.